

OHJEITA TILOILLE AFRIKKALAISEN SIKARUTON TORJUMISEKSI

Afrikkalainen sikarutto leviää edelleen Baltian maissa, erityisesti Virossa. Tapaukset Virossa ovat lisääntyneet nopeasti ja riski taudin leviämisestä Suomeen on erittäin suuri. Tauti on hyvin herkästi tarttuva ja sitä aiheuttava virus erittäin kestävä, joten riski sille, että ihminen tuo taudin mukanaan on otettava vakavasti. Jos sikaruttotartunta tulee sikalaan, aiheutuu siitä joka tapauksessa suuret vahingot itse tilalle. Valtio korvaa lakisääteisesti saneerauksen ja eläinten arvon, mutta tuotantotappiot ja tuotannon uudelleen aloittamisen kustannukset jäänevät tilan itsensä maksettaviksi. Teurastamoiden ryhmävakuutukset eivät korvaa sikaruttoa.

Lopullinen tautisuojausvastuu on jokaisella tilalla itsellään ja tässä tilanteessa on erittäin tärkeää suojautua tartunnalta!

Sikavan jäsenteurastamot ovat yhdessä laatineet nämä ohjeet afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi suomalaisille tiloille.

Ohjeet tiloille afrikkalaisen sikaruton torjumiseksi:

1. Matkat ja kulkuvälineet

- vältä matkustamista tautialueelle, johon tällä hetkellä (elokuu 2015) käytännössä kuuluu koko Baltian alue Viro mukaan lukien
- älä osallistu villisikajahtiin tautialueella
- alueelta tulevat kuumentamattomat sianlihatuotteet (liha, meetwursti) ovat riskituotteita. Sianlihan ja sianlihatuotteiden (mukaan lukien villisian liha) tuonti Virossa Suomeen on kielletty. Ihmiseen tauti ei tartu mutta näitä tuotteita ei saa syöttää sioille Suomessa.
- jos joudut käymään tautialueella omalla autolla, pitää auto pesettää heti Suomeen saavuttua autopesulassa (pesetä myös auton alusta). Samassa yhteydessä on pestävä ja desinfioitava auton irrotettavat lattiamatot virukseen tehoavalla desinfiointiaineella (esim. Virkon-S). Kiinteät lattian osat on desinfioitava esim. Virkon-S-liuoksella kevyesti kostuttamalla. Samalla puhdistetaan myös ohjauspyörä ja muut hallintalaitteet. Älä aja matkalla ollutta autoa 48 tuntiin sikalan läheisyyteen.

2. Sikalassa vierailevat henkilöt

- pidä vieraskirjaa ja pyydä siihen merkintä myös siitä, milloin henkilö on ollut viimeksi ulkomailla / ulkomailla sikalassa
  - jos henkilö on käynyt ulkomailla, tulee Suomeen paluusta olla kulunut vähintään 48 tuntia ja tänä aikana henkilö on vaihtanut vaatteet ja käynyt saunassa
- vieraat eivät saa tuoda ruokatuliaisuuksia sioille
- varaa vieraille sikalan oma suojavaatetus ja huolehdi, että he pesevät ja desinfioivat kätensä tautisulussa ennen sikalaan tuloa
- kaikki henkilöliikenne sikalaan tapahtuu tautisulun kautta

3. Sikalan työntekijät

- tautisulun käyttö kaikille (katso kohta tautisulku)
- tiedota sikalan työntekijöitä tautiriskistä ja tautiriskialueesta
- huolehdi siitä, että ulkomailta tautiriskialueelta tuleva työntekijä ei tuo ulkomailta omia eväitä sikalaan, on 48 tuntia käymättä sikalassa maahan tulon jälkeen ja käyttää sikalan omia työvaatteita ja jalkineita. Jos työntekijä käy riskialueella omalla autollaan, varmistu, että auto on pesty ohjeiden mukaan ennen työhön tuloa (katso kohta matkat).

4. Tautisulku

- kaiken henkilöliikenteen on kuljettava aina tautisulun kautta
  - vaihda vaatteet ja jalkineet tautisulussa
  - varmistu tautisululla se, että sikalan ulkopuolella käytettävät jalkineet eivät risteä sikalan sisällä käytettävien jalkineiden kanssa
  - pese kädet tautisulussa tai käytä vähintään käsien desinfektioon tarkoitettua liuosta
  - tehokkain tapa vähentää ihmisten kuljettamia taudinaiheuttajia on käydä suihkussa sikalaan tullessa ja sieltä lähtiessä
  - tautisulku tarvitaan kaikilla kulkuovilla!
  - tautisulun käyttö koskee myös sikalan ulkopuolisia henkilöitä kuten neuvoja, eläinlääkäreitä ja korjaushenkilöstöä
- sikalan työvaatteet pestään ja säilytetään sikalarakennuksissa
- ulko-ovet pidetään lukossa ja ovesa on puhelinnumero, josta omistajan tai sikalanhoitajan tavoittaa

5. Lastaustila

- lastaustilassa on oltava selkeä raja sille, mihin asti kuljetusauton henkilökunta saa tulla: joko lastaustilan ovelle tai lastaustilaan sisälle mutta ei sikalaan. Lastauksen jälkeen tämä alue pestään ja desinfioidaan (jos kylmää tilaa, talvella käytetään sammutettua kalkkia SL 90 tai kuivadesinfektioainetta). Tilaa pesevä henkilö poistuu pesun jälkeen ulkokautta ja vaihtaa vaatteet tautisulussa ennen tuloa takaisin sisälle sikalaan.
- poikkeamatilanteissa (esim. eläin palaa kuljetusajoneuvosta) on alue, jolla kyseinen eläin on liikkunut, puhdistettava ja desinfioitava tapahtuman jälkeen
- jos sikalassa on ovi jokaiselle osastolle eikä lastaustilaa, tulee vastaavat toimenpiteet suorittaa jokaisen lastausoven kohdalla
- myös lastausvaunut pestävä ja desinfioitava joka kerta käytön jälkeen

6. Kuolleet eläimet

- raatokontin tyhjennys vähintään 50 m sikalasta
- raatokonttia käytetään asianmukaisesti (kuolleet eläimet siirretään raatokonttiin heti)
- raatojen hautaaminen on raatojen keräilyalueella kielletty
- suositus tiloille: haaskaksi luovutetaan vain, jos haaskanpitäjä on tehnyt ilmoituksen kunnaneläinlääkärille
- muistathan pitää itse kirjanpitoa haaskaksi luovutetuista eläimistä ja niiden viimeisestä lääkityksestä
- riistaeläinten ruokintaa ei tehdä sikalan läheisyydessä (suositus: vähintään 2 km etäisyys)

7. Rehut, kuivikkeet, lannoitteet

- jos käytät ulkomailta, erityisesti riskialueelta, tulevia rehuja, lannoitteita tai kuivikkeita, tulee noudattaa tiukkoja varotoimenpiteitä
- kuumennettu tuote on itsessään yleensä turvallinen (varmistu käsittelystä ennen ostoa) mutta muista-pakkausmateriaaleihin liittyvät riskit:
  - käytä tilalle tuleville tuotteille karanteenivarastoa. Älä tuo kuormalavoja karanteenista ulos, palauta tai hävitä ne.
  - älä anna ulkomailta tulleita rehusäkkejä sioille virikkeiksi
- jos tavarat tulevat kuljetusautolla suoraan ulkomailta, pitää sillä olla 48 tunnin karanteeni tai auto ei saa ajaa 50 metriä lähemmäs sikalaa
- järjestä rehun vastaanotto tilallasi niin, että rehuauton kuljettajan ei tarvitse käydä rehujen säilytystilassa
  - jos tämä ei ole mahdollista, levitä sammutettua kalkkia tai kuivadesinfiointiainetta alueelle, jossa rehuauton kuljettaja liikkuu tai jolle rehun purkupuutki osuu

8. Eläinkuljetukset ja muut kuljetukset

- auton pesu jokaisen kuorman jälkeen mukaan lukien käytettyjen suojavaatteiden ja jalkineiden pesu sekä niiden kuljetustilan pesu. Saappaat desinfioidaan.
- jos mahdollista, kuljettaja varaa joka tilaa varten omat saappaat ja suojavaatteet eläinkuljetuksiin
- tila suojautuu parhaiten varaamalla eläinkuljetushenkilöstölle omat suojavaatteet ja jalkineet tai vähintään saappaiden ja käsien pesu- ja desinfiointipaikan
- rehujen, lannan ja eläinten kuljetusreittien tulisi olla toisistaan erillään. Jos ne on mahdotonta eriyttää, vähintään lannan kuljetusreitit tulee olla erillinen tai se on puhdistettava ja kalkittava huolellisesti sammutetulla kalkilla SL 90 aina lannan kuljetuksen jälkeen
- kulkureittien tulee olla kovapohjaisia ja puhtaita

9. Suositeltavia toimintatapoja tilan tautisuojauksessa

- osastot tyhjenetään kokonaan kasvatuserien välillä sekä pestään ja desinfioidaan kasvatuserien välillä seuraavasti:
  - liuotus / vaahdotus desinfioidulla pesuaineella, pesu kuumapesurilla, kuivatus ja loppudesinfiointi
  - afrikkalaista sikaruttoa aiheuttavaan virukseen tehoavia desinfiointiaineita ovat aineet, joiden käyttöliuoksen pH on alle 3,9 tai yli 13,4
- lastaustilojen ja –vaunujen pesusta ja desinfioinnista on huolehdittava huolella joka käytön jälkeen
- jyrsijöiden ja lintujen pääsy sikalaan ja rehuvarastoihin tulee estää; torjuntaohjelma tarpeen
  - sikalan ulkoseinien vieressä tulee olla vähintään 2 metriä kasvillisuudesta ja tavarasta vapaata tilaa jyrsijöiden torjumiseksi

10. Isoissa sikaloissa lisäksi suositellaan:

- sikala-alueen aitausta

31.8.2015

- lastaustilan / lastauslaiturin aitausta tai suojausta (esim. lintujen pääsyn estäminen)
- rehusäkkien purkua karanteenitilassa ja rehun siirtoa esim. säkkisyöttimellä ja suljetulla spiraalikuljettimella sikalaan
- huoltomiehille omat yleisimmin käytettävät työvälineet ja tarvikkeet sisälle sikalaan tautisulun sisäpuolelle
- kaikkien sisään tulevien tavaroiden desinfiointi ennen tuontia sikalaan